

DJOS JANSSENS - 3D HIDE TO PLACE ON

uitgenodigd door Anne-Françoise Lesuisse

11 november – 23 december 2016

In zijn werk brengt Djos Janssens (Brussel, 1966) het nobele domein van de schone kunsten (en dan in de eerste plaats de schilderkunst) samen met procedés en materialen uit de wereld van de visuele communicatie (zelfklevende foto's en letters, neonverlichting, zeefdrukken). Hij coördineert ook tekst en beeld door de woordbetekenis uit te spreiden in een formele structuur waarin kleuren, foto's, spiegeleffecten en zelfs grafische texturen elke zin onderbrengen in een dialectische conversatie. Janssens streeft er ten slotte naar zijn werk keer op keer te kaderen in een dialoog met de omgeving en de context. Zo geeft hij zijn werk een ruimer bereik en een nieuwe invulling, of creëert hij een locatiegebonden compositie die op een aparte manier aansluit bij het geheel.

Djos Janssens, die verschillende prijzen voor artistieke integratie in de wacht sleepte (onder meer voor MoMuse (het gemeentelijke museum van Sint-Jans-Molenbeek), de Stad Thuin en – onlangs – de ziekenhuizen AZ Zeno Knokke en AZ Nikolaas Campus Beveren), is ook actief als tentoonstellingscommissaris en docent tekenen aan de hogeschool ARTS² in Bergen. Hij is een kunstenaar die, in meer dan twintig eigen tentoonstellingen en talrijke collectieve installaties in België en daarbuiten, voortdurend de grenzen van de realiteit in al haar vormen aftast en resoluut probeert te vatten, te analyseren, te synthetiseren en uiteindelijk achter zich te laten met werken die veeleer concreet gericht zijn.

Gericht aan wie? Misschien in de eerste plaats aan zichzelf. Janssens houdt van lezen en is een verwoed verzamelaar van vreemde objecten die het dagelijkse leven of reisavonturen zo nu en dan in petto hebben voor wie echt kijkt, zich openstelt, meegaat en observeert. Hij vergaart beelden, literaire citaten, songteksten, kleuren en vormen die hij op het juiste moment uit zijn hoed tovert en articuleert, schildert, vormgeeft, rangschikt of drukt om zijn kijk op de wereld te delen met die wereld. Zijn werken zijn dus ook gericht aan de andere, of beter, aan alle anderen: bezoekers of toevallige voorbijgangers van zijn werk, mannen en vrouwen, kinderen en verwanten in de straat, een museum, een galerie, een openbare ruimte, een etalage ...

Dat gerichte effect flirt in één beweging met zowel bekende als onbekende regels. Literair of eerder uit het poprepertoire, doordrenkt van humor, gehuld in generositeit of nerveuze poëzie ... De citaten op zijn doeken of installaties – zoals het hier getoonde *Please, Please, Please* (gemengde techniek op doek 100 x 130 cm) – zoeken de toeschouwer op in zijn universele, gemeenschappelijke, gedeelde realiteit. 'God Damn it Give Me A Break¹': dat iedereen op wie deze uitroep niet van toepassing is, zich kenbaar maakt! De geschilderde tekst staat in drukletters op de voorgrond van een beeld dat de uitroep omhult, maar meteen ook als achtergrond dient. Het weelderige, beladen barokinterieur van de afgebeelde kathedraal (de *Cattedrale di Santa Maria* in Cagliari) is 180° gedraaid. Die visuele verstoring hindert de perceptie, maar sluit anderzijds naadloos aan bij de uitroep (kerk/GOD). De poort naar interpretatie staat plots wagenwijd open, met begrip en vergissing, verplaatsing en ommekeer in het teken van een elegante oneerbiedigheid.

Er kan misschien nog een extra laag worden toegevoegd op het moment dat ik deze recensie schrijf. Alles hangt immers af van het effect dat de montage creëert, de onrust en beroering die een extra element teweegbrengt. Zoals bij elke in- situ-installatie, hoef ik de lezer niet te vertellen hoe belangrijk het is om afstand te nemen. Op het moment dat u dit leest, ziet u het resultaat van een proces dat intrinsiek is aan het werk van Djos Janssens. Hoe kan de kunstenaar via zijn artistieke omgeving in een bepaalde ruimte en tijd de alom tegenwoordige efficiëntie van het leven aan het wankelen brengen?

De aanspreking of zelfs smeekbede in het gepresenteerde werk kadert in een opgebouwd discours dat Djos Janssens voert met de persoon tegenover hem, waarin zintuiglijke struikelblokken en plastische vormen als het ware een evidentie worden, zonder toegevingen. Maar zijn aanspreking en discours hebben pas de kracht van een installatie als er een antwoord komt, hoe klein ook. En dat

1 Vrij vertaald: 'Laat me in hemelsnaam met rust!'

antwoord moet u geven, maar hoe? Het werk van Djos Janssens verweeft directe interpellatie met een afwachtende houding, een vranke compositie zonder bestemming en een wankel blik om onze perceptie en gedachtegang uit te dagen. Ergens in het midden kan de verwarde toeschouwer, die bereid is de confrontatie aan te gaan, het pad van de sensibiliteit – diep begraven in de gelaagdheid en drukte van alledag – opnieuw bewandelen, geholpen door referenties die ietwat onhandig zijn aangepast aan het moderne leven en slechts met mondjesmaat worden gegeven door Djos Janssens, zoals de verwijzing naar de situationisten en hun aanklacht tegen de werkelijkheid die wordt opgevoerd als een spektakel².

In het voorwoord van de onlangs gepubliceerde monografie die volledig is gewijd aan het werk van Djos Janssens waarschuwt Daniel Vander Gucht niettemin de toeschouwer, die plots verantwoordelijk is geworden: "Als de kijkmachines [van Djos Janssens] de gebruiker voortdurend op een dwaalspoor brengen, dan is dat ongetwijfeld ook te wijten aan het feit dat ze de toeschouwer onder het mom van een actieve deelname in de val lokken van diens eigens beelden en automatismen (...)"³.

God Damn it Give Me A Break!

Anne-Françoise Lesuisse

Anne-Françoise Lesuisse (1971) woont en werkt in Luik. Ze is actief als onafhankelijke tentoonstellingscommissaris en is sinds 2010 ook artistiek directeur van BIP/Biennale de l'Image Possible (vroeger: Biennale internationale de la Photographie et des Arts visuels), georganiseerd door cultureel centrum 'Les Chiroux' in Luik.

2 Christine Jamart, 'Words/Mots' in *Djos Janssens. From Beyond*, Ed. La Lettre Volée, Brussel, 2014, p. XXXV.

3 Daniel Vander Gucht, 'Préface' in *op.cit.*, p.III